

מד א ב מ"י פ"א מלך
 תענית הלכה י' סנה
 עשין ט טושי"ע א"ח סר
 חקקד סעף י:
מה ג מ"י פ"א מלכות
 מו ד מ"י פ"א מלכות
 כלי מקדש הלכה ט:
מז ה מ"י פ"א מלכות
 תענית הלכה י' טור
 טושי"ע סעף ה:
מח ו מ"י ט טושי"ע
 שס סעף ו וסיומן
 חקקד:
 זמ"י פ"א מלכות דברים
 הלכה ט טושי"ע א"ח סימן
 חקק סעף א:
מט ח מ"י פ"א מלך
 תענית הלכה ט סנה
 עשין ט טושי"ע א"ח סר
 חקקד סעף א:

רבינו חננאל

[illegible][illegible]

בית דין גוזרין שלש תעניות
ולא עמוד השחר דברי רבי
לא ישר שנת תרדמה אלא
נמרי אינו אוכל. ירושלמי.
א ומפסיק, אם גמר וסילק
נית שפוסק בו מבעוד יום
זל לנציבין בערובת צומא
מא אינשין ההוא רבין לא
שתה מן כל כוס וקוס, חד
בן כתב ופירש רבינו הגאון

כָּל תַּעֲנִית שֶׁלֹּא שָׁקְעָה עָלָיו חֲמָה לֹא שְׂמִיָּה תַעֲנִית. פ' צִמְקִים ע"ז פרק א'ין מעמידין (דף לה.) וכן בחלוק ש'אין לו אימרה פירש התם וכל הפסק דמתענין לשעות דכל תענית דר'ך לקבלו מצערבז בחפלת המנחה צשומע חפלה ואם הוא שבת צאלהי נאור ור'ך ש'אמר למחר לאהיה בתענית יחיד כ' היכי דליכא למעטי בתענית צבור: **התם לצעורי נפשיה בעצמא.** ואע"ג דלממנין (ר"ה דף יח:) משחרב בית המקדש צטלה מגילת תענית והאי עובדא דרבי אליעזר בר דזוק היה לאחר חורבן דאי קודם החורבן אמרין (סא) ^(א) כיון שיש שלום אין שם גזירות המלכות האי תנא סבר דלא צטלה: **יאסר.** פ' יאסר צאל"ף ויי אסור אסור ש'אסר עצמו וי' אסור הו' לשון הסרה כלומר יסור מן הדבר ^(א) יהיה מותר לאכול למחר שיהיה יום טוב ואין להתענות:

ואם גורתנו קודם לנדרו ידחה
נדרו מפני גורתנו. אומר
רש"י ידחה נדרו מכל וכל ולא ישלים
אותו תענית והר"י מסופק בדבר
יש להחמיר דדוקא אותו יום לא
יתענה אבל ישלים אותו ליום ^(א) מחר
וכן יש ליחזה שלא להתענות בראש
חדש ובתוכו וצפורים דמאלו
ודאי לא בטלה מגילת תענית:
וי

עצמו בצלו לא יאסר עצמו פליגי בהא וביי חייא ורבי
 ייסר וחד אמר יאסר (6) מ"ד ייסר כדאמרין למאן
 תניא במגילת תענית כל איניש דייתי עלוהי מקדמת
 שקיבל עליו שני וחמישי (ושני) של כל השנה כולה
 הכתובין במגילת תענית אם נדרו קודם לגזרתנו
 וגזרתנו קודמת לנדרו תבטל גזרתנו את
 נתי אוכל ושותה עד שיעלה עמוד השחר דברי רבי
 עקיבא אומר עד קרות הגבר אמר (7) אביי לא שנו
 תו אבל גמר סעודתו אינו אוכל איתיה (8) רבא
 וכול התם כשלא סילק איכא דאמרי אמר רבא
 ישן אבל ישן אינו אוכל איתיה אביי (9) ישן
 תם במתנמנם (10) היכי דמי מתנמנם אמר רב אשי
 גים

י. פעמים שהיה אומר אהא בתענית עד שאזכור לביתי ואני ומי
 וכן. **נפשי מבי נפאח**. דלא ליטרחוהו למיכל בהדיהו שהיה מבקש
 י תענית שאם היה רוצה היה אוכל מיד ואין בנדרו כלום: ואי **יציב**
 חזין את האור המתמלא ברוח אף זה נתמלא רוח שלא אכל בחנם:
אלא המנהג. כסופה ^א מוספת ריזיו ותענונים עד שאומר היינו
 אפוקי תפלת יוצר ודיקא נמי מדפסקי שמואל ופליג אדרב דאמר
 וביצים הכתובים במגילת תענית כתבי בהן מקדמת דנא יצור לעיל
 תענית מן קדמת דנא לפני אל ימים טובים כגון שקיבל עליו עשרה
 וצליה עליה בתפלת המנחה לא דחי להנך ימים טובים. אלמא דעיקר
 פלת המנחה לא עשה כלום: **ייסר**. לשון ואסרה אסר (במדבר ז').
 ידי אל ה' (בראשית יד) דמרגמינן ארמיית ידי צללו ואין רבי מודה.
איסר: **וחד אמר יאסר**. דלא הוה תני ייסר ^ה צללו דמשמע דיקא
 יאסר אסור לאכול אי אחי עליה תענית מן קדמת דנא כי בתפלה ביה
 הוה שני וחמישי של כל השנה כולה כלומר כדמפרש בדיקא אל דדורו
 קודם שגזרו דכתיבי ימים טובים הללו אבל משגזרו אע"פ שהתחיל
 שמתענה למחר בכל תעניות שהוא אוכל משתחשך ואפילו בתענית
 גבי יוצא יחידי צליה בסקר יומא (דף כה). עד שיטלש: **שלא גמר**
 בעומד משולטנו חזרו ואוכל ואין בכך כלום: **שלא סיילק**. אם הטבילא
איכא דאמרי אמר רבא כו'. והלכה כאיכא דאמרי אוכל ושותה עד
 צ אינו אוכל: **הסם**. לאו יטן ממס אלא מתנננס שומיליי"ר צע"י:

מיר

תיר

לגויירתנו ידחה נדור את גויירתנו כו'. פ' כל אינש דייח' עליהו נדר תניית מקדמת גזירה דבא
 אסור תבטליה, יאסר באכילת ובשתיהו [ו]מקיים נדרו. הניע הארז אשר כסלו אלא ירד גשמים
 עד הצבור ואוכלו ושותו מחשבתיהו ומותרו [ומכלאכו וכו']. ח"ד עד מתי אשחזק ושותו עד
 י' שמעון בן אלעזר אומר עד קרית הגבר. אמר רבה אל שנו עד שיעלה עמוד השחר, אלא
 יום יגלו לא י' כנוח ה' א"ש שבתנומו אכיל. אלא אם שני שנת קבע ונדרס אל הייט, אלא ישן
 ישיב ונעמד אסור, לא שנו אלא שאל התנה, אבל התנה מותר. קרימא [ול]דבני תבטליה דאכלי
 ללא יאכל, אבל אם [לא] סילק דעתו עוד לילכ [נ"א: לאכול] שישן עומד ואוכל. אבל ב'
 י' שפוח חזרו [ו]אכול עד שיבא השמש, כי ארז תכתיב אכיה, ר' יהודה בן ברתיה
 רבכא אמר ליה שבתא מלכותי, א"ל ליה כח ופסלי כו', א"ל ליה אשנת עלי (ל' צלמא) [ו]
 אשנתא עלי, אול עמיא, ובספא אמרין אכל מן כל עיגול חד פתיה, ואכל מן כל תבשיל חד פת
 כוס, ש"מ דאע"ג דפסק אכיל. ולעצן שבתא מלא, הניא אדא ליה למיכל את ליה למיטוי וכו'.
 דוקרי ל' (ג).

הא דאמרת מתענין לשעות והוא שלא טעם כלום כל אסור היום.
כלומר לא אמרו במתנה שאלו כל דברים כגון שהתחיל להתענות
עד חצי היום ואח"כ אכל דל"ק זה ענינו ואם אכל קודם חלות א"ן
בכך כלום דל"ק תענית של כלום אלא כשהשלים כל היום אע"פ
שלא קיבלו עליו מתאמתו. ופריך י"א
קבל עליו להתענות עד חצי יום
והדר מתענה כל היום האז תעניתא
מעליא הוא ופשיטא דתענית גמור
הוא ואפילו תפלת תענית נמי מתפלל
עליו ולא אינטיקין לאוקומי הלכה
בזה דזהו תענית גמור והאז מקשה
כבר דהא הלכה מתענין לשעות
כשמעמו דרכו להתענות עד חצי
היום מתענה קרינא ביה: לא
זריכנא דממליך זימלוני. כלומר לא
היה דדעתו כלל להתענות אלא אחא
ליה טרדא ולא אכל עד חצי היום
וכי מטא חצי יום ממליך אמר הואיל
והתענית עד חצי היום אחתה כל
היום: **שלא שקעה שנה חמה.** שלא
תתנה עד שותה עליה: **אנשי**
משמר. כהנים ולוים העובדין מתענין
כדלקמן בפרק סדר תעניות^ה: ולא
משלימין. לפי שהן עסוקין בעבודה
ואין יכולים להשלים. אלמא אע"ג
דל"ק משלים מתענה קרי ליה:
לעצורי נפשיהו. עם הנכבד אכל
אין תענית לא להתפלל תפלת ענוו
ולא לקבוע עליו חובה כלל וכל שעה
הוא רואה ללבוש אורל: **מני**

(א) סגלך בן צנימן. משבט בנימין:
 שו"ט שלנו היה. כדלקמן בשלשה
 פרקים (דף כו.) וזמן עלי הכהנים
 והעם כו' עד בחמשה בלז בני
 פרעוש בן יהודה בעשרה בו בני
 (ב) סגלך בן צנימן שעל ידי מעשה
 קצבו להן כחמים להתנגד ע"ס
 ולהצילו למערכה וכשמגיע זמנו
 מביאין אותן ומלדיקין אותן על גבי
 המזבח אע"פ שהיו שם שאר ע"ס
 הרבה. משא"כ בשאר מתנגדי ע"ס
 דאין מצטרפין אותן בזמן שיש ע"ס
 אחרים. במסכת מנחות (דף קו:)
 וזמנו מתנגדי מלך

שמעון ברכי חד אמר
 דאמר יאסר מאי היא
 דנא יאסר כיצד י' ויהיו
 ואירעו בה ימים טוב
 יבטיל נדרו את גזרו
 נדרו תנו רבנן " עד
 (א) רבי אליעזר בר י' ע
 אלא שלא גמר סעו
 גמר ועמד הרי זה
 לא שנו אלא כש
 ועמד הרי זה אוכל

ממנו גזרין ועליהם טעונין קיפלה הגשה כו': **דאמר רבי**
לבימה בשמים או בג' שעות ציוס הוה אכיל וקרי ליה מתענה: **לש**
היינו שיאכל עמו היא אומר כן שלא יטריחנו לאכול עמו ומיהו לא
מאי מי סליק לתענית אי לא: **למפוחא** הוא המפוח שנופחין בו
במנחה בזמן המנחה ואפילו בשוק אומר הריני מחר בתענית: **ב**
מחר בתענית. ודוקא נקט מנחה משום דקמון לתחלת יום תענית
בזמן המנחה שיעורא יתירא: **כדכתיב במגילה תענית** לקוף ימים
מינה תני אילין וימאי די לא להסתענאה בזון כלל אייניש דייטי עלוה
תעניות או עשרים ונכנסו אלו הימים זהם: **יפסר כללו** בתפלה ואי לא
תענית בעי לקבולי בתפלה המנחה עילוייה ואי לא קבילה עילוייה
כללו כלותא. איכא דאמרי לשון נדר שקבל עליו להסתענות כמו הרימנו
האי דקטני דכתיב משום דמגילת תענית היתה נכתבת לצד לזכרון
כדאמרין אי מקבל בתפלה המנחה אין ואי לא לא אלא יאסר דמשמט
שלא בתפלה: **מאי היא** מאי קסבר. ומשני כדתינא יחיד שקבל עליו
קודם לגורמו כו' ולא שני בין בתפלה בין שלא בתפלה: **קודם גורם**
תעניתו קודם הזמנים הללו לא דחו: **עד מאי אורול וסופה** כלילה
יחיד קא מיייר: **עד קרום אנצא** אפילו פסע ראשונה אמר מדקא
סעודה אבל מנח דברי הכל אינו אכול: **אכל ועמה** אע"פ שצריך
ללאו עקירה היא ולא אסח דעתיה מאכילה וכסעודה אריכתא דמלי
שישן קצב ועד שיעלה עמוד השחר כרבי: **אכל ישן** הפסקה היא

היה. כד שאלא לבית. אלמא דאין משלימין. ההם למוטויה נפשיה מבי נשיאה. שהיה
אומר כן עד שיתירו לאכול עמו. במנחה. בטי' שעות ומחצה. כל אינשי מבי עילדות.
אנא. קודם שהגיעו אותן ימים שאמרו בהם במגילת הענית שלא להתענות בכן, וארעית הענית
עצמו בעלו. כלומר שיישר עצמו בתענית כמה שקבל עליו בתפלת המנחה. מאן דאמר ייסר
תענית לאחר שנתקנו אותו ימים טובים שלא להתענות בכן, אלא שקיבל עליו קודם שהגיעו,
קודם עליו תענית בתפלת המנחה. אם נדרו קרומה לגיורתו. אם קיבל עליו תענית קודם שתיקנו
החזק גיורתו מפני נדרו. דאסור באכילה, הואיל שקיבל עליו בתפלת המנחה. אם קרומה
דיוביס שקיבלו עליו תענית, הרהר נדרו מפני גיורתו, שאינו מתענה מפני אילו
משהם אם בי"ד שביטונו. אם נדרו קרומה לגיורתו, קודם שקבעו בי"ד את החודש שבו אילו
ביטונו חודש, ודחת גיורתו מפני נדרו, והואיל שקיבל עליו תענית לא עד אחרי שם יארו
וגיורתו לנדרו, שקבעו בי"ד את החודש קודם זה שקיבל עליו תענית, ושקיבל כבר ידע באיזה
עפ"כ קבל, לפיכך ידחת נדרו, דאינו מתענה באילו ימים טובים. עד מתי אוכל והולך. מי שיש
להתענות למחר. שלא סילק. השלח.

(א) וַעֲמִי חוֹס׃ עִיז לֹד־דִּיהַ
מַעֲשֵׂינָן וְחוֹס׃ מַמְנוֹת׃
דִּיהַ נִסְכָּן׃ (ב) לִקְחֵם כּוֹז׃
(ג) עִירֻבֵּינָן מֵמֶלֶךְ׃ (ד) וַיִּזְלַל
דְּרִיבִין׃ (ה) וַיִּזְלַל סִנְאֵה עִי
חוֹס׃ עִירֻבֵּינָן מֵמֶלֶךְ׃ דִּיהַ
מַמְנוֹת׃ (ו) וַיִּמְרוֹת כֹּד־דִּיהַ
(ז) וְחוֹס׃ פִּרְא׃ פִּסְחִים׃
עִי׃ עֲמִי חוֹס׃ שִׁבְתָּ קִיט׃
דִּיהַ לְפִי שְׁלִיחִין׃ (ח) וַיִּבִּי
רִשִׁים רִי אֲלֻמֵּה חוֹס׃
(ט) וְכִי רִבְאוּנוּ בְּרֵאשִׁי׃
(י) סִי אֲבִיב׃ (כ) פִּסְחִים קִב׃
מְגִילָה יח׃ יִמְנוֹת דִּיהַ
סִב־דִּיהַ׃ (ל) קִדְמֵנוּ׃ (מ) וַיִּזְלַל
סִנְאֵה׃

הגהות הב"ח

(א) גַּ' וְזֶה חֶמְדּוֹ יִסְכּוּ
בְּשִׁלְמוֹת מִי"ד יִסְכּוּ
בְּשִׁלְמוֹת אֶלֶּה נִמְלֵךְ
לְחֶמְדּוֹ יִסְכּוּ מִלֵּי הָיָה
רְדִינִי בְּנִמְלֵי עֲפִיטָה:
(ב) שֶׁ אֶתְּחִיבֶנּוּ אֶתְּחִיבֶנּוּ
וְעַד הֵרָא וְאוֹרֵנוּ:
(ג) רִשִׁי דִּיהִ חֲפִסָּה
הַמְחֵה בְּכֹפֶס אֹמֶר
חֲפִסָּה רִשִׁי (ד) וְזֶה
יִסְכּוּ יִסְכּוּ לֵבָא לֵבָא
יִסְכּוּ: (ה) חֲפִסָּה
בְּכֹפֶס רִשִׁי דִּיהִ חֲפִסָּה
יִסְכּוּ יִסְכּוּ לֵבָא לֵבָא
בְּכֹפֶס שֶׁ שֶׁ שֶׁ שֶׁ
צִוֵּה מִלֵּי חֲפִסָּה
(ו) דִּיהִ יִסְכּוּ יִסְכּוּ יִסְכּוּ
מִמֶּנּוּ: (ז) וְזֶה שֶׁ שֶׁ שֶׁ
יִסְכּוּ אֶתְּחִיבֶנּוּ אֶתְּחִיבֶנּוּ
יִסְכּוּ:

לעזי רש"י

שומייליי"ר. לנמנם.

מוסף רע"י

אנשי משמר. של אלה
שם, מחננין ורא
שלמים. שדיין
מורין כל כך, ונמנה (א)
ופרסא חכד העוד
זה אמי בית א
עדיין אחר הו
ליעם. וכל ה
ומשיין. היה לה
למוד ענינה (קמ
למוד בניו של
בנימין. משפח
היה שנינו
מקטן שנינו
תקש עמי י
עולם, ויהי
לעול דקון
לעמם (אח
והוא עשרה
שלו (סס).

רבינו גרשום

דקא מימלך מימלוכי.
שקיבל עליו תענית
בשחרית עד הצהרלים,
ובצהרם קבל עליו,
להתענות עד לאורחא.
שלא שקעה עליו חמה.
לומר, שלא התענה כל
היום עד לאורחא. לצעור
נפשיהו מיכוונ. אבל
תענית לא מיקורא אלא א'
משלים כל היום. מפני
ש"ח"ט (שלהם) [שלטן]
היה, שמביאין בו עצים
למערכה. התם לצעורי
נפשיהו בעלמא מיכוונ.